

*Hiçbir şeye ihtiyacımız yok,
yalnız bir şeye ihtiyacımız vardır;
çalışkan olmak.*

K. Atatürk

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim: Bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahi şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne na-mahrem eli;
Bu ezanlar-ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder varsa taşım;
Her cerihamda, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'şım!
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki, başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler ve Kıymetli Öğretmenlerimiz

Elinizdeki kitap yayınevimizin öğrenci ve öğretmenlere yüzde yüz katkı sağlamak ,onlara çıktıkları eğitim yolunda kolaylıklar getirmek amacıyla hazırlanmıştır. **“Çözümeyecek sınav sorusu yoktur. Sadece çözülmek için yeterli birikimi bekleyen soru vardır.”** parolasıyla elinizdeki bu kitap liselere giriş sınavında öğrencilere bütün paragraf sorularını çözmek için yeterli birikimi sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

“Mentor Paragraf” kitabımız isminden anlaşılacağı gibi liselere hazırlık aşamasında sınav sorularına yaklaşımı geliştirecek ve yol gösterici bir rol alacak bir sistemde oluşturulmuştur. Genel anlamda kitabımız iki kısımdan oluşmaktadır. **“Analiz”** ve **“Teknik”** olarak adlandırdığımız bu kısımlardan ilki olan **“Analiz”** kısmında; ilk olarak MEB tarafından paragraf sorularında sıklıkla kullanılan kelimelerden oluşan bir **“Paragraf Sözlüğü”** ve MEB sorularına yaklaşımını kolaylaştıracak **“Paragraf Çözme Stratejileri”** yerleştirdik. Yedi konu başlığıyla detaylı olarak hücrelendirdiğimiz **“Analiz”** kısmının temelinde, konuyla ilgili **bölüm özeti** ve **stratejisi** devamında ise **MEB sınavlarında o konuyla ilgili sormayı en çok tercih ettiği soru tipi, bu sorunun detaylı çözümü ve çözüm stratejisi** bulunmaktadır. Daha sonra ise öğrencilerimizin bu konuyu pekiştirebilmesi için **konu testleri** bulunmaktadır. Kitabımızın genel anlamda ikinci kısmı olan **“Teknik”** kısmında ise; yedi başlıkla hücrelendirdiğimiz konuları, konu sıralarına göre kademeli olarak testlere dağıtarak karma testler oluşturduk. Daha sonra kitabın son kısmı olan niteliği yüksek sorulardan oluşan **“Son Düzlük”** kısmını yerleştirdik.

Tamamını MEB Soru tipleriyle oluşturduğumuz ve birbirinden benzersiz **536 soru** bulunan kitabımızda **“Analiz”** ve **“Teknik”** kısmında öncelikle **“Analiz”** kısmıyla öğrencilerimize konuyu detaylı bir şekilde ele alıp pekiştirerek temellendirdik. **“Teknik”** kısmıyla deneme sınavlarına ve MEB’in sınavlarına tamamiyle hazır hissetmelerini sağlayacak bir bağlamda, bütün öğrenci seviyelerine uygun olacak bir şekilde hazırladık.

Elinizdeki kitabın sizleri sınava tam olarak hazırlaması ve sınavda yapacağınız netlerle istediğiniz liseye girme temennisiyle, başarı sizinle olsun.

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

Görsel Okuma - Grafik ve Tablo Yorumlama 7

2. Bölüm

Sözel Mantık 27

3. Bölüm

Paragrafta Konu - Paragrafta Ana Düşünce - Paragrafta Soruya Cevap - Paragrafta Başlık 39

4. Bölüm

Paragrafta Yardımcı Düşünce 57

5. Bölüm

Paragrafta Yapı 67

6. Bölüm

Anlatım Teknikleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları..... 77

7. Bölüm

Paragrafta Diyalog..... 87

8. Bölüm

Teknik Bölüm 99

9. Bölüm

Son Düzlük 191

Cevap Anahtarı

Cevap Anahtarı 223

PARAGRAF ÇÖZME STRATEJİLERİ

- ➔ Paragraf sorularına ön yargıyla yaklaşılmalı, en uzun paragrafın en kolay paragraf olduğu unutulmamalıdır. Çünkü uzun paragraflar en çok açıklayıcı söze, bilgiye ve örneğe yer veren paragraflardır.
- ➔ Soru cümlesinde herhangi bir “ayrıntı söz” kullanılmışsa buna dikkat edilmeli; soru, daha önce çözülmüş benzer bir soruyla karıştırılmamalıdır.
- ➔ Soru cümlesinde geçen ve genellikle altı çizilen olumsuz sözler yanlış okunmamalıdır.
- ➔ Bir paragraf ilk okunuşta dikkatlice kavranmalıdır. Aynı paragraf defalarca okununca ayrıntılara takılma, “asıl” olanı gözden kaçırmaya ve “acaba” deme ihtimalleri artar.
- ➔ Paragraf okunurken bir önceki ya da bir sonraki soru düşünülmemeli, sadece o soruya odaklanılmalı ve düşünce toparlanmalıdır.
- ➔ Paragrafın çizdiği çerçeve kadar mantık yürütülmeli, kişisel yorumlar paragraf çözümünden uzak tutulmalıdır.
- ➔ Paragraf okunurken “kalem kullanmak” önemlidir. Ancak bu, paragrafın tamamının altını çizmek demek değildir. Paragrafta asıl anlatılanlar, sıkça geçen ifadeler, önemli sözler yani “doğru cevaba götürecekler”in altı çizilmelidir.
- ➔ Seçeneklerin tamamı acele edilmeden, dikkatle ve doğru olarak okunmalı paragraf sorusunda en az bir tane çeldirici seçenek bulunduğu unutulmamalıdır. D seçeneğini okumadan C’yi işaretlemek, ilk okuyuşta cevabın hemen A olduğunu zannederek diğer seçeneklere bakmamak sorunun yanlış çözümüne neden olabilir.
- ➔ Seçenekler; düşünceyi netleştirmek için, eleme yöntemiyle yani artı, yarım artı, eksi gibi çeşitli semboller konularak okunmalıdır.
- ➔ Paragrafta boşluk tamamlama sorularında boş bırakılan yere getirilecek cümle ya da söz, önceki ve sonraki cümlelerle akış içinde olmalı ve içerdiği düşünce olarak da paragrafa uyumlu, tutarlı olmalıdır.
- ➔ Paragrafta akışı bozan cümle; konunun yeni ya da farklı bir yönünden söz eden ve devamı gelmeyen cümledir. Bu tarz akışı bozan cümleler, bir sonraki cümle okunduğunda fark edilir.
- ➔ Bir parçayı iki paragrafa bölme sorularında ikinci paragrafın ilk cümlesi “paragrafın giriş cümlesi” özelliklerini taşımalıdır, buna dikkat edilmelidir.
- ➔ Soruya karşılık verilen paragraflarda soru cümlesi paragrafın başına getirildiğinde anlam akışı sağlanmalı; paragrafa soru cümlesi içerik, düşünce yönüyle uyumlu olmalıdır.
- ➔ Numaralanmış cümlelerden anlamlı bütün oluşturma sorularında olayların meydana geliş sırası gözetilmeli ve cümleler “içerik-üslup, gerekçe-sonuç, örnekler-düşünce, olumlu-olumsuz düşünce” biçiminde gruplandırılmalıdır.
- ➔ Paragrafa cümle ekleme sorularında, verilen cümlelerin paragrafa uygun yere konulması istenir. “Numaralanmış cümlelerden hangisinin yerine” dendiğinde parçada tahmin edilen cümle ile örnek cümle yakın anlamlı olmalıdır ve numaralanmış cümle çıkarılıp yerine örnek cümle konulmalıdır. “Numaralanmış yerlerden hangisine” sorusunda ise parçadan cümle çıkarılmamakta, numaralanmış yere yani parantezin içine o cümle yerleştirilmektedir.
- ➔ Bir paragrafın konusu “Bu paragrafta ne anlatılıyor?” sorusunun yanıtıdır. Paragrafta söz edilenler, eleştirilenler, anlatılanlar, yakınılanlar o paragrafın konusunu oluşturur.
- ➔ Paragrafın ana düşüncesi “Bu paragrafta anlatılanlar niçin anlatılıyor?” sorusunun yanıtıdır. Bu; yazarın asıl anlatmak, vurgulamak istediği düşüncedir ya da paragraftan çıkarılacak sonuçtur. Bu nedenle anlatılanlar, örnekler arasından sıyrılıp asıl anlatılmak istenen bulunmalıdır.
- ➔ Paragrafta yardımcı düşünce soruları çözüldükten seçenekler paragrafta bulunmalı ancak “değilmiştir, yoktur” sorularında “paragrafta var mı, yok mu” diye bakılırken “söylenemez, bağdaşmaz, çıkarılamaz” sorularında yorum yapılarak seçenekler bulunmalıdır.
- ➔ Paragrafı okurken sıkılmamak ve dikkatin dağılmasını önlemek için bol paragraf sorusu çözülmelidir.

Paragraf Sorularında Geçen Bazı Sözlere Anlamları

Ayırım	Fark
Atfetmek	Dayandırmak, isnat
Bağdaşma	Uyma
Basmakalıp	Bilineni tekrarlama
Bellek	Akıl, hafıza
Betimleme	Tasvir etme
Biçem	Üslup, anlatım
Biçim	Biçimsel özellikler
Birinci kişili anlatım	Ben'li ya da biz'li anlatım
Biyografi	Hayat hikâyesi
Bütünsellik	Bütün olma durumu
Çıkarım	Varılan sonuç
Dağarcık	Bilgi birikimi
Devinim	Hareket
Dışa dönük	Dışla ilişkili olan
Didaktik	Öğretici
Direngen	İnatçı
Dram	Acıklı olay
Duyarlık	Hassasiyet, titizlik
Düşsel	Hayalî
Epik	Destansı
Esin	İlham
Estetik	Güzellik
Evrensel	Tüm insanlığı ilgilendiren
Fantastik	Hayalî, kurgusal
Gereke	Neden, sebep
Gizemli	Esrarengiz
Görece	Kişiden kişiye değişebilen
Görsel	Gözlem, görmeye dayalı
Gösterge	İşaret, belirti
Nicelik	Sayısal
Niteleyici sözcük	Nitelendirme sıfatı
Nitelik	Özellik
Olgu	Vaka
Otobiyografik	Öz yaşamla ilgili
Ozan	Şair
Öbek	Grup, söz grubu
Ölçüt	Ölçü, ilke, kriter
Ön ad	Sıfat
Öneri	Teklif
Ön yargı	Peşin hüküm, iddialı konuşma
Ören	Kalıntı
Özdeş	Aynı
Öz eleştiri	Kendini olumsuz eleştirmek
Özgü	Ait, has
Özgün	Kendine özel, orijinal
Öznel	Kişisel görüş
Özümlemek	Kendine uydurmak
Özümsemek	Benimsemek
Özveri	Fedakârlık
Sağaltım	Tedavi, terapi
Salık	Tavsiye
Salt	Sadece
Saptama	Tespit etme
Sav	İleri sürülen düşünce, tez
Söz	İfade
Süreç	Belli bir zaman içinde
Tasan	Plan, proje, düşünce
Tasavvur	Düşünme, hayal
Tekdüze	Monoton, sıkıcı

Güdü	Dürtü
Güncel	Günlük olaylar, aktüel
Hayıflanma	Üzülme
Haz	Zevk, hoşça gitme
İçgüdü	Doğuştan gelen davranış
İçmonolog	İç konuşma
İleti	Mesaj
İlinti	İlgi
İmbik	Süzülerek elde edilen
İmge	Hayal, zihinde tasarlanan
İrdeleme	Detaylı araştırmak
İroni	İnce alay
İşitsel	İşitmeyle ilgili
İşlev	Görev
İthaf etmek	Armağan etmek
İvedilik	Çabukluk
İzlenim	Gözlem
Kalıtısal	Genetik, doğuştan
Kanı	İnanılan düşünce
Kanıksamak	Kabul etmek
Kanıtlanabilirlik	Öznellik - nesnellik yönüyle
Karşın	Rağmen
Kuram	Teorik bilgi
Kurgu	Yapı
Lirik	Duygusal
Mistik	Gönül yoluyla
Muttasıl	Sürekli
Müşkül	Zor, güç
Müşkülpesent	Zor beğenen, titiz
Nesir	Düzyazı
Tema	Şiirde konu
Teşhis	Kişileştirme
Tutarlı	Çelişkisiz
Unsur	Eleman, öge
Üstünlük	Özentsizce
Varsayım	Olmuş kabullenme
Yadımsamak	İnkâr etmek
Yakıştırmaca	Benzetme
Yalın	Sade, sanatsız
Yalınkat	Tekdüze
Yan anlam	Yeni, ikinci anlam
Yan tutmak	Tarafı davranmak
Yapıtaşı	En önemli faktör
Yargı	Hüküm, yüklem
Yayımlamak	Üretmek, yazmak
Yayın	Ürün, eser
Yazın	Edebiyat
Yazınsal	Edebî
Yazınsal yaratı	Edebî eser
Yeğlemek	Tercih etmek
Yeknesak	Tekdüze
Yeti	Yetenek
Yetke	Otorite
Yetkin	Usta, olgun
Yinelemek	Tekrarlamak
Yitmek	Kaybetmek, ölmek
Yorum	Görüş, düşünce
Yönseme	Yönelim
Yöresel	Belli bir yere ait
Zarf	Belirteç

1. Bölüm

Görsel Okuma
Grafik ve Tablo Yorumlama

Görsel Okuma

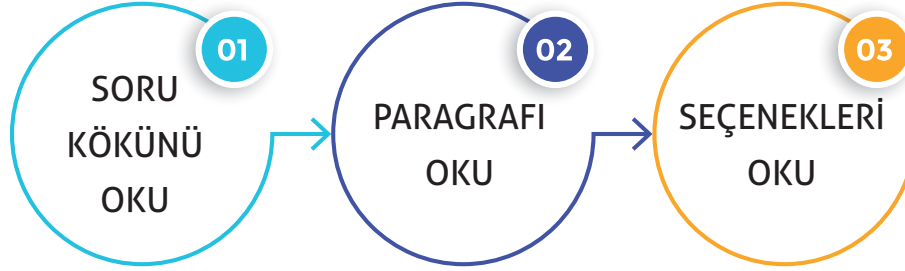
Türkçede yazılı metinlerin haricinde bize farklı olay ve durumları anlatan birçok öge vardır. Afiş, harita, ilan, resim, tablo, fotoğraf, karikatür vb. olarak karşımıza gelebilen bu ögelerin anlamlandırılmasına ve yorumlanmasına ise görsel okuma denir. Her ögenin farklı özellikleri olduğundan incelemeleri de farklı olmaktadır. Örneğin bir fotoğrafı incelerken fotoğrafın çekildiği dönem özelliklerine bakarız, bir tabloyu incelerken ise ressamın hangi akımlara bağlı olduğuna dair çıkarımlar yapmamız gerekebilir. Görsel okumayı destekleyici yazılı metinler de karşımıza gelmektedir. Bu tarz durumlarda inceleme hem yazılı metin hem de görsel üzerinden sağlanmaktadır. Günlük hayatta karşımıza çıkan görsel okuma ögelerine dikkat etmek soru çözerken bize fayda sağlayabileceği gibi bu tip sorular da günlük hayatımıza farkındalık katacaktır.

Grafik Okuma

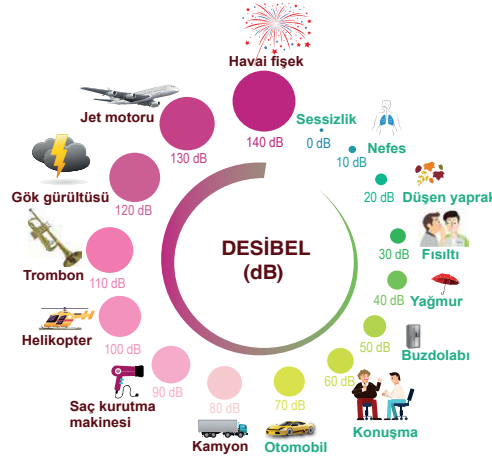
Yazılı metinler ve görsel okuma ögeleri dışında birçok konuyla ilgili sayısal verileri yorumlamaya yarayan grafikler de karşımıza çıkmaktadır. Farklı grafik şablonlarıyla karşımıza gelebilecek bu soruların anlamlandırılması ve yorumlanmasına ise grafik okuma denmektedir. Bir grafikte verilen işaret ve şekillerin ne anlam ifade ettiğini bilmek bize grafiği doğru şekilde okutup sonuca ulaştırır. Ayrıca grafiklere sağdan sola, yukarıdan aşağıya bakılmalı, veriler analiz edilmeli, grafiğe ait olmayan veriler ise şıklardan elenmelidir. Önceden Türkçe dersinde karşımıza çıkmayan bu tip sorular bize bütüncül bir bakış açısı kazandırarak diğer derslerdeki grafik okumalara da destek olmaktadır.

MEB SORU TİPİ

Desibel, ses şiddetini ölçmek için kullanılan bir birimdir. Uzmanlar, 85 desibel üzerindeki bir sesle sürekli karşı karşıya klanlarda işitme bozukluğunun oluşabileceği konusunda hemfikir. Aşağıdaki grafikte canlı ve cansız bazı varlıkların çıkardığı seslerin desibeli gösterilmiştir.

Bu bilgi ve görselden hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Helikopter sesinin desibeli, trombonunkinden düşüktür.
- B) Jet motorunun sesine uzun süre maruz kalmak işitme bozukluğuna yol açabilir.
- C) Düşen yaprağın ses şiddeti insan nefesininkinden yüksektir.
- D) Kamyon ve otomobillerin geçtiği bir yolda durmak işitme kaybına neden olabilir.

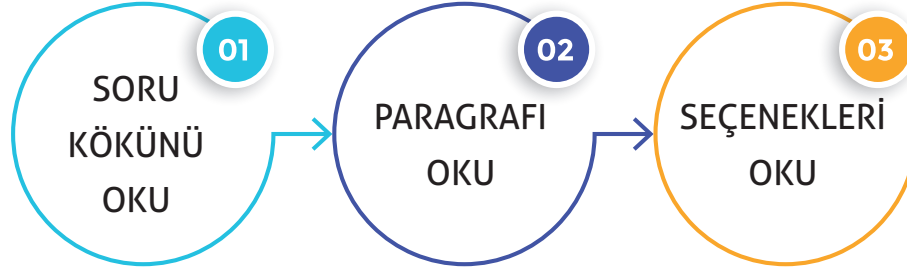
Çözüm Stratejisi

Bu tarz görsel okuma sorularında açıklama eksiksiz okunmalı ve gözden kaçan bir nokta olmamalıdır. Açıklama ile birlikte verilen görsel de dikkatli bir şekilde incelenmeli görselde bulunan sayıların da önemli olduğu unutulmamalıdır.

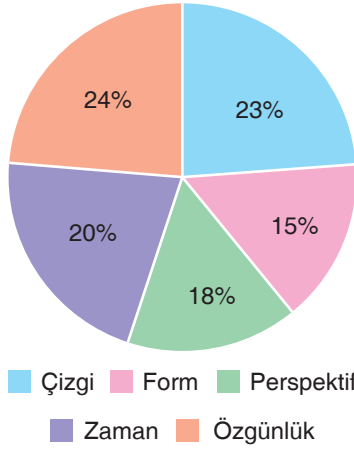
Çözüm

Sorunun açıklamasında desibel biriminin ne olduğu açıklanmış ve görselde de canlı ve cansız bazı varlıkların çıkardıkları seslerin desibeli gösterilmiştir. Bilgi ve görselden yola çıkıldığında A seçeneğindeki ifadenin görselde yer aldığı, B seçeneğindeki ifadenin açıklama kısmındaki bilgiye uygun olduğu, C şıkkındaki ifadenin de görsele göre doğru olduğu görülmektedir. Fakat D şıkkındaki ifade, sorunun açıklama kısmındaki işitme bozukluğu bilgisi ile uyumadığı için doğru cevap D seçeneğidir.

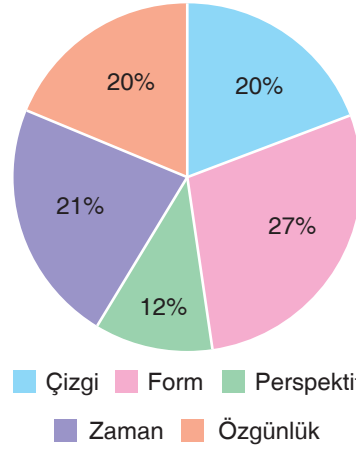
MEB SORU TİPİ

A Okulu Değerlendirme Kriterleri

B Okulu Değerlendirme Kriterleri

Yukarıda grafiklerde iki farklı okulun resim sınavlarının değerlendirme kriterleri ve oranları gösterilmiştir.

İki grafikte verilen bilgilerden aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Zaman ve Form kriterleri, B Okulunda eşit orana sahiptir.
- B) Gölge, yalnızca bir okulun değerlendirme kriterinde yer almaktadır.
- C) Perspektif kriteri, iki okulda da farklı oranlara sahiptir.
- D) Her iki okulda da ortak olan dört değerlendirme kriteri vardır.

Çözüm Stratejisi

Bu tarz grafik okuma sorularında grafik en ince detayına kadar incelenmeli, sayı ve oranlarda gözden kaçan bir nokta bulunmamalıdır. Grafikle birlikte verilen açıklamanın da önemli olduğu unutulmamalı sonucun buna göre belirleneceği bilinmelidir.

Çözüm

Soruda, iki farklı okulun resim sınavlarının değerlendirme kriterleri ile oranlarının karşılaştırılması ve bu karşılaştırmadan hangi sonucun çıkarılamayacağı istenmiştir. İki grafik ve bilgiler karşılaştırıldığında B seçeneğindeki ifadenin doğru olduğu ve gölge kriterinin sadece B Okulunun değerlendirme kriterlerinde bulunduğu, C seçeneğindeki ifadenin doğru olduğu ve her iki okulda da perspektif kriterinin farklı oranlara sahip olduğu, D seçeneğinde ifadenin de doğru olduğu ve 4 kriterin her iki okulda da bulunduğu görülmektedir. Fakat A seçeneğinde bulunan ifadedeki zaman ve form kriterlerinin B Okulunda eşit oranlara sahip olmadığı için doğru cevap A seçeneğidir.

1. Eğitim: Toplum yaşayışında yer edinmek için edinilen bilgi, beceri ve anlayışlara denir. Eğitim geniş anlamda, bireylerin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Kısaca "istenilen davranışı geliştirme süreci" olarak da anlatılabilir.

Atatürk'ün eğitim ile ilgili düşüncelerini söylemek gerekirse: "Cumhurbaşkanı olmasaydım Millî Eğitim Bakanı olmak isterdim" sözü, Atatürk'ün eğitime verdiği önemi göstermesi bakımından anlamlı bir sözdür. Atatürk'ün eğitim ile ilgili bazı sözleri de şunlardır:

- Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır, ya da esaret ve sefaletle terk eder.
- Geleceğin güvencesi sağlam temellere dayalı bir eğitime, eğitim ise öğretmene dayalıdır.
- En büyük savaş cahilliğe karşı yapılan savaştır.
- Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, Türk ekonomisi, Türk şiir ve edebiyatı bütün güzellikleriyle gelişir.

Bu metne göre aşağıdaki afişlerden hangisi eğitim ile ilgili değildir?

2.

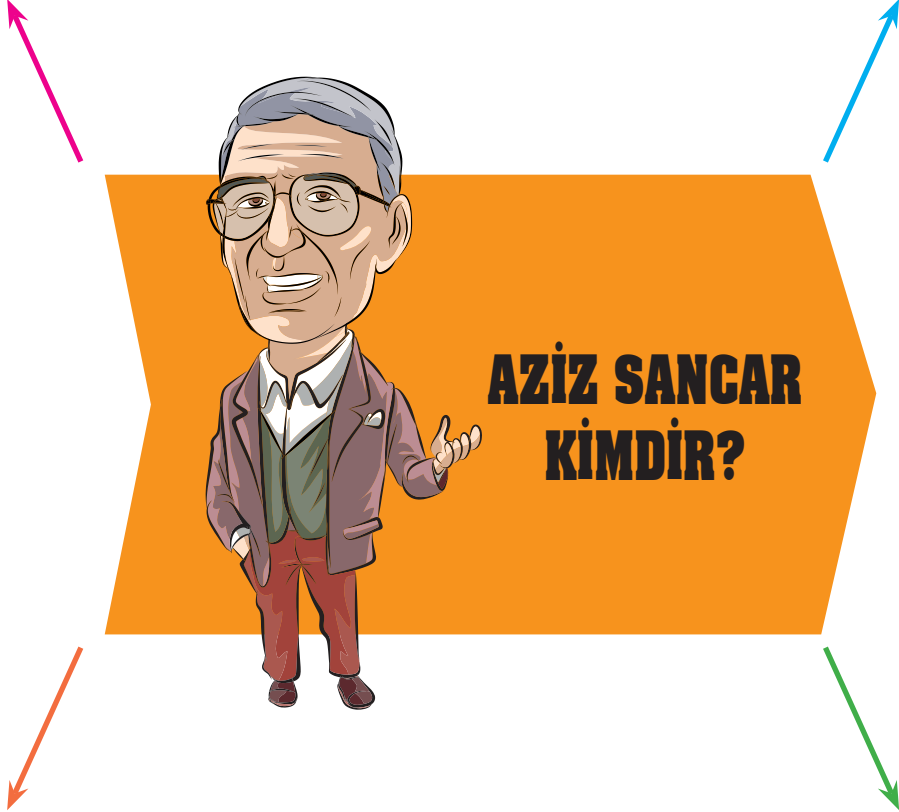
- I. İp atlamak bisiklete binmekten daha fazla kalori yakımı sağlar.
- II. Pilates yapmak 65 kg biri için saatte 228 kalori yakımı sağlar.
- III. Kürek çekmek en fazla kalori yaktıran spordur.
- IV. Koşu yapmak yürüyüş yapmaktan daha fazla kalori yakımı sağlar.

Verilen görselden yararlanarak numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. Aşağıda 2015 Nobel Kimya Ödülü'ne layık görülen Türk bilim insanı Aziz Sancar hakkında bazı bilgiler verilmiştir:

- Mardin'in Savur ilçesinde, ana dili Arapça olan orta gelirli bir çiftçi ailesinin sekiz çocuğundan yedincisi olarak dünyaya geldi. Anne-babasının okuma yazma bilmediğini söyleyen Sancar "Ancak eğitimin önemini biliyorlardı ve çocuklarının tümünün eğitim alması için ellerinden geleni yaptılar."
- İlk eğitimini Mardin'de tamamladı. İyi bir öğrenci olmasının yanı sıra lise futbol takımında kalecilik de yaptı ve Genç Milli Futbol takımı denemelerine çağrıldı. 1963'te girdiği İstanbul Tıp Fakültesi'ni 1969'da bitirdikten sonra Savur'da iki yıl sağlık ocağında hekimlik yaptı. Daha sonra Dallas'a giderek Dallas Texas Üniversitesinde Moleküler Biyoloji dalında doktora yaptı.

- Yale Üniversitesi'nde DNA onarımı dalında doçentlik tezini tamamladı. Daha sonra DNA onarımı, hücre dizilimi, kanser tedavisi ve biyolojik saat üzerinde çalışmalarını sürdürdü. 415 bilimsel makale ve 33 kitap yayınladı. Kendisi gibi biyokimya profesörü ve öğretim üyesi olan Gwen Boles Sancar ile evlidir.
- Eşiyle birlikte ABD'de okuyan Türk öğrencilerine yardım etmek ve Türkiye-Amerikan ilişkilerini geliştirmek amacıyla Aziz&Gwen Sancar Vakfını kurmuştur. Vakfın ABD'nin Kuzey Carolina eyaletinde "Carolina Türk Evi" isimli bir öğrenci misafirhanesi de bulunmaktadır.

Aziz Sancar ile ilgili verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

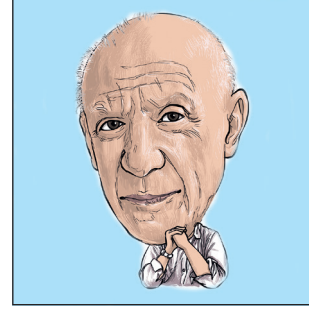
- Bilimsel çalışmalar yapmış, bu çalışmalarla ilgili eserler vermiştir.
- Sporla da ilgilenmiş hatta Milli Takımda da yıllarca forma giymiştir.
- ABD'de okuyan Türk öğrencilere yardım etmek amacıyla eşiyle kurdukları bir vakıf vardır.
- Anne ve babası, okuma yazma bilmemesine rağmen eğitime büyük önem vermiştir.

4.

Vincent Van Gogh

Sürekli artan deliliğine rağmen gerçekliğin az deforme olmuş hâlini resmeder. Keskin fırça darbeleri kullanır. Doğa gözlemcisi olduğundan eserlerinde yıldızlar ve çiçeklerin daha detaylı olduğunu görürüz.

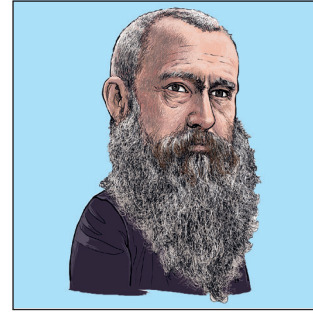
Pablo Picasso

Picasso resimleri en kolay tanınan sanatçılardandır. Çizdiği vücutlardaki bariz anormallikler ve yamuk yumuk çarpık simgeler ressamı ele verir.

Salvador Dali

Sanatçının ilk görüşte eserleri bir rüya tasviri çağrışımı yapacaktır. Eriyen saatler, anormal uzuvlara sahip canlılar, gerçeklikten uzak simgeler gördüğümüzde o resmin sahibinin Dali olma olasılığı oldukça yüksektir.

Claude Monet

Monet'in tablolarında genellikle bir manzaranın kendi gözünden yorumu ile resmedilmiş hâlidir. Resimlerinde genellikle doğa ve manzara resimleri kullanır. İnsan figürlerine az yer verir ya da detaysız olur.

Görseldeki ressamlar ve onlarla ilgili verilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki tablolardan hangisi Salvador Dali'ye ait olabilir?

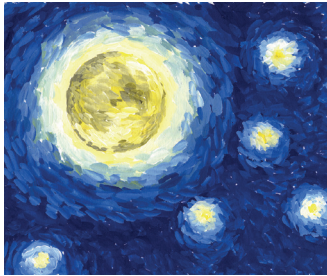
A)

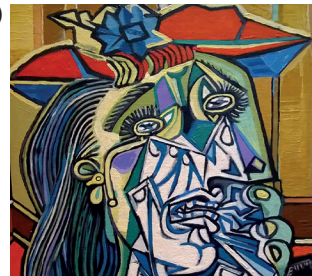
B)

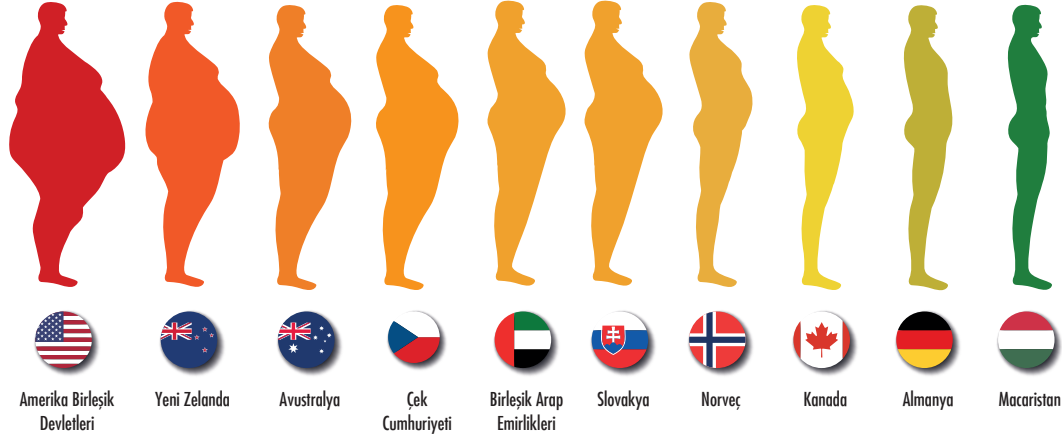
C)

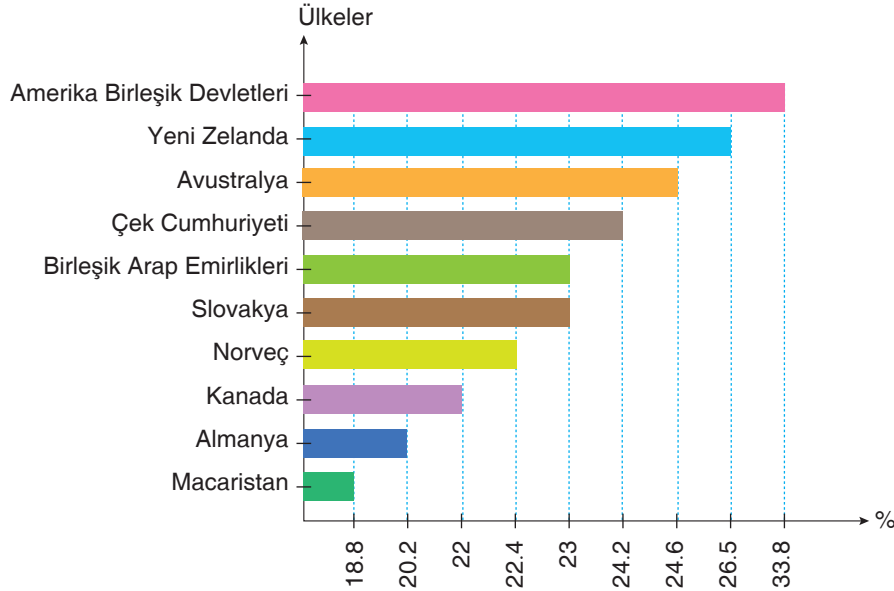
D)

5. Obezite genel olarak vücuda besinler ile alınan enerjinin, harcanan enerjiden fazla olmasından kaynaklanan ve vücut yağ kitlesinin, yağsız vücut kitlesine oranla artması ile açıklanan kronik bir hastalıktır. Günümüzde önlenebilir ölümlerin sigaradan sonra gelen ikinci önemli nedeni obezite, kalp-damar hastalıkları, hipertansiyon, diyabet, bazı kanser türleri, solunum sistemi hastalıkları, kas-iskelet sistemi hastalıkları gibi pek çok sağlık probleminin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) obeziteyi en riskli 10 hastalıktan biri olarak kabul ederken yine aynı örgüt tarafından yürütülen son araştırmalarda obezitenin kanserle yakın ilgisi olduğu belirlenmiştir. Kalıtsal olarak da geçebilen obezite özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hızla yayılmaktadır. Ülkemizde ise kadınların yüzde 20,9'unun obez olduğu görülmektedir. Erkeklerde ise bu oran yüzde 13,7'dir. Toplamda ise Türkiye'de obezite oranı %17'dir.

Grafik: Dünya Sağlık Örgütü 2018 – 2019 Verilerine Göre Dünyada En Obez 10 Ülke ve Oranları

Verilen bilgi ve grafikten hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Obezite günümüzde riskli hastalık olarak kabul edilmemektedir.
 B) Macaristan, en obez dünya ülkeleri sıralamasında sonuncu olmuştur.
 C) Türkiye'de kadın obez sayısı erkeklerden daha azdır.
 D) Obezite, birçok hastalığın oluşmasına zemin hazırlayan kronik bir rahatsızlıktır.

6. Defne, ödevlerini yaparken aralarında yedi fark bulunan aşağıdaki iki görseli fark etmiştir. Etkinlikte, bu görsellerde bulunan yedi farkın etkinlik kitabına yazılması gerektiği belirtilmiştir.

1

2

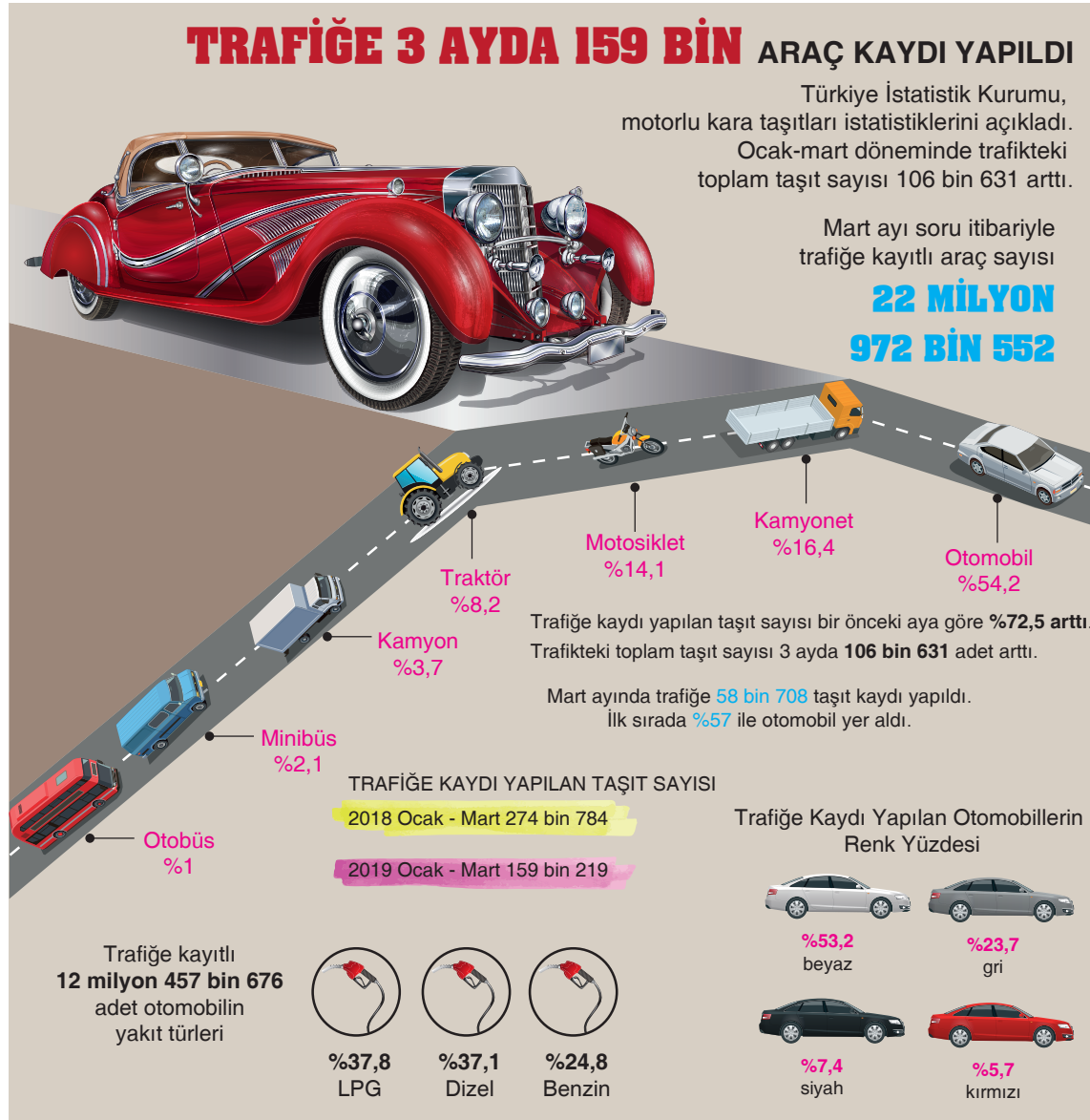

Yukarıda verilen iki görsel arasındaki yedi farkı bulan Defne, bu farkları etkinlik kitabına yazmıştır.

Buna göre Defne'nin yazdığı yedi farkı gösteren seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birinci görselde çocuğun elinde uçurtma varken ikinci görselde yoktur. Beyaz kedinin arkasındaki kahverengi köpek ikinci görselde verilmemiştir. Önde duran kızın boynundaki fular ikinci görselde yoktur. Resmin solundaki kızın gözleri birinci görselde yoktur. Bulut sayısı birinci görselde altıyken ikinci görselde beştir. İkinci görselde arka tarafta bulutun hemen önünde elleri havada olan kedi birinci görselde yoktur.
- B) Beyaz kediyle kahverengi köpeğin arasında duran kızın boynundaki fular yoktur. Bulut sayısı birinci görselde ikinci görseldekinden bir fazladır. Bulutların hemen önünde duran kedi birinci görselde yoktur. Eleri havada olan kırmızı şapkalı erkek çocuğun önündeki kahverengi köpek ve solundaki kahverengi köpeğin üstündeki kedi ikinci resimde yoktur. Resmin solundaki kızın gözleri birinci görselde yoktur.
- C) Birinci görseldeki uçurtma ikinci görselde yoktur. Kırmızı şapkalı çocuğun önündeki kahverengi köpek ikinci görselde verilmemiştir. Resmin arkasında bulutun önünde duran elleri havada kahverengi kedi ikinci görselde verilmemiştir. Resmin solundaki kızın gözleri ikinci görselde varken birinci görselde yoktur. Elinde beyaz bir kedi tutan kızın önündeki kedi ikinci görselde yoktur.
- D) Elinde kedisıyla gülümseyen kızın solundaki kedi ikinci görselde yoktur. Birinci görselde verilen uçurtma ikinci görselde verilmemiştir. Bulutun önünde elleri havada olan kahverengi kedi birinci görselde yoktur. Yerdeki beyaz kedinin arkasında duran kahverengi köpek ikinci görselde yoktur. Sağdaki ağacın solundaki bulut ikinci görselde verilmemiştir. Resmin solundaki kızın gözleri birinci görselde yoktur. Yerdeki beyaz kedinin sağındaki kızın boynundaki fular ikinci görselde yoktur.

7 ve 8. soruları aşağıdaki görselle göre cevaplayınız.

7. Görseldeki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

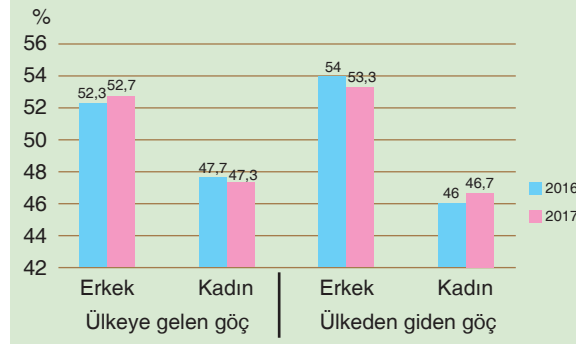
- A) Mart ayında trafiğe 35 bin 100 araç kaydı yapılmıştır. B) Kamyon satışı kamyonet satışından fazladır.
C) En fazla kırmızı araç satılmıştır. D) En fazla %37,8 oranla LPG'li araç kaydı yapılmıştır.

8. I. En fazla beyaz araç satılmıştır.
II. Minibüs motosikletten fazla satılmıştır.
III. Elektrikli araç satışında artış olmuştur.
IV. Dizel araç satışı benzinli araç satışından fazladır.

Görseldeki verilerden yararlanarak numaralanmış cümlelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I ve IV

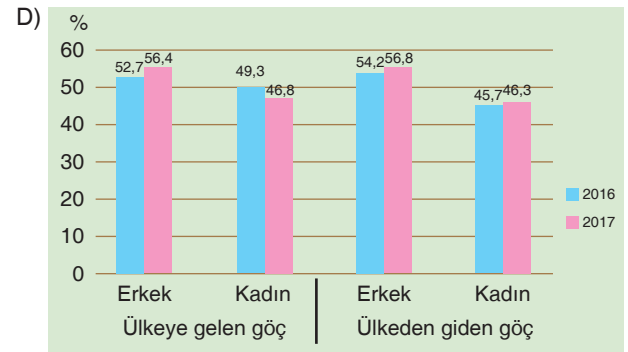
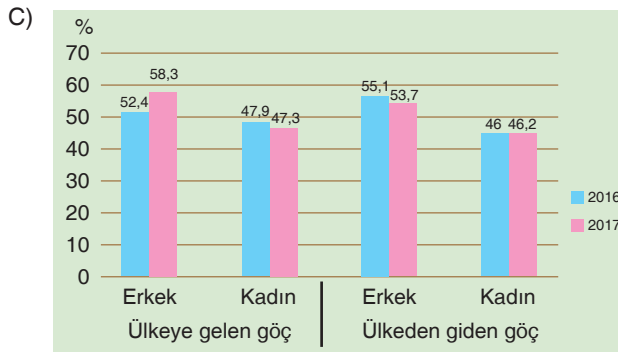
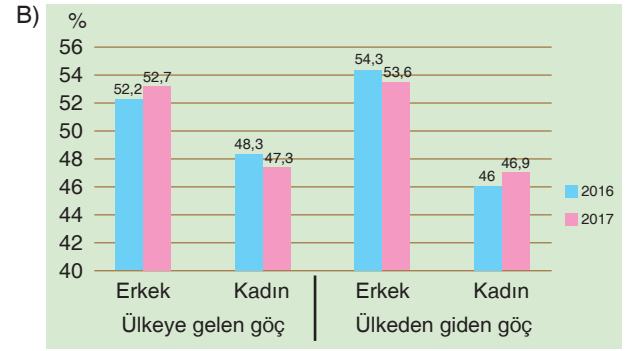
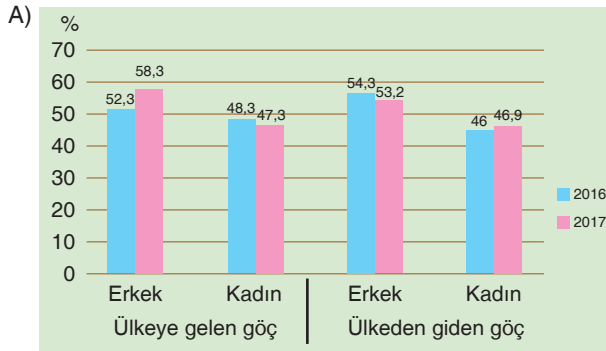
1. Aşağıda, 2016 – 2017 yıllarında erkek ve kadınlar olmak üzere bir ülkeye gelen göç ve o ülkeden giden göç ile ilgili grafik verilmiştir.

Bu ülkenin 2018 – 2019 yıllarındaki göç bilgileri ile ilgili bilinen şunlardır:

- 2018 yılında ülkeye gelen erkeklerin oranı, 2016 yılına göre azalırken kadınların oranı artmıştır.
- 2019 yılında ülkeden giden kadınların oranı, 2017 yılına göre artmıştır.
- 2018 ve 2019 yıllarında ülkeden giden erkeklerin oranı, 2016 ve 2017 yıllarından fazladır.

Buna göre bu ülkenin 2018 – 2019 yıllarına ait grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

2.

Verilen görsel göre aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Dağlar, insanlara hangi ürünlerin sunulmasına katkı sağlar?
- B) Dağlardaki yaşam koşulları nasıldır?
- C) Dağlardaki gıdaların %80'ini besleyen 20 bitki türünün altısı hangileridir?
- D) Dağların oluşum süreçleri ne kadar zamanda olmuştur?

3. Aşağıda yer alan görseldeki kardan adamlara isimler verilmiştir.

Güneş açtığında eriyen kardan adamlarla ilgili bilinen şunlardır: Kırmızı şapka, Kova Kafa'dan önce, Yeşil Kafa'dan sonra eridi; Süpürgeli, Püskül Kafa'dan önce ve Kova Kafa'dan sonra eridi.

Buna göre dördüncü sırada eriyen kardan adam aşağıdakilerden hangisidir?

